

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie uregulowania stosunków prawnych własności i posiadania realności pod l. 466⁴/₄, na której mieści się c. k. Szkoła weterynaryi we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z d. 20. maja 1875. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

1) Sejm cofa uchwałę z d. 14. października 1874, postanawiającą założyć stałą publiczną Szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt we Lwowie i uznającą ją za zakład krajowy.

2) Sejm wzywa Rząd, ażeby założył we Lwowie Szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt, ofiarując Rządowi na ten cel zabudowania w realności pod l. 466⁴/₄ we Lwowie położonej, i odpowiedni obszar gruntu, nie mniej roczną subwencję w sumie 2.000 zł. z funduszu krajowego, obowiązując się nadto do ratalnego spłacania pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej.

3) Wydział krajowy przeprowadzi rozpoczęte już w realności pod l. 467⁴/₄ we Lwowie położonej, na umieszczenie w niej Szkoły weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt, przeznaczone roboty budowlane o tyle, aby przez ich zaniechanie fundusz krajowy i realność nie poniosły szkody.

4) Wydział krajowy przeprowadzi w tej mierze rokowania z Rządem, zastrzegając, ażeby własność realności przez kraj na urządzenie Szkoły weterynaryi ofiarowanej, w razie zwinięcia tej szkoły, wróciła do kraju, jakoteż, ażeby postanowienia statutu organizacyjnego dla tej szkoły przez Sejm uchwałą z d. 14. października 1874. do wiadomości przyjęte, o ile to możliwem będzie, utrzymanemi zostały.

W wykonaniu tej uchwały oddał Wydział krajowy na dniu 1. sierpnia 1881. r. realność pod l. 466⁴/₄ we Lwowie położoną do użytku Rządowi, z wydzieleniem z niej około 7 morgów, które oddano do użytku krajowej szkole gospodarstwa lasowego.

Obecnie c. k. Namiestnictwo, uznając potrzebę rozszerzenia ubikacyj c. k. Szkoły weterynaryi, zarządziło wygotowanie planów na przebudowanie i rozszerzenie istniejących budynków i przedłożyło c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty wnioski na wykonanie po-

trzebnych budowli kosztem 155.000 zł., przyczem zwrócono uwagę c. k. Ministerstwa na stosunek prawny własności i posiadania tej realności.

W odpowiedzi na ten wniosek Namiestnictwa, oświadczyło c. k. Ministerstwo, że tak długo nie może zezwolić na wykonanie projektowanych robót, dopokąd stosunek prawny państwowej Administracji oświaty do realności l. 466¹/₄ we Lwowie w odpowiedni sposób uregulowany nie zostanie.

Decyzja ta c. k. Ministerstwa zakomunikowaną nam została odezwą Namiestnictwa z d. 17. października 1894. l. 23.301, którą w odpisie w załączeniu jako **alegat 1.** przedkładamy.

Wydział krajowy nie wdaje się w rozbiór prawny sprawy w odezwie c. k. Namiestnictwa poruszonej. Wychodzi bowiem z tego założenia, że gdy idzie o interes tak poważnej i tak pożytecznej krajowej instytucji naukowej, jaką jest Szkoła weterynaryi, czynniki powołane do czuwania nad dobrem kraju, nie powinny stawać w obec siebie jako strony, staczające spory prawne, na których dobro publiczne mogłoby ucierpieć. Stanowiskiem, z jakiego jedynie sprawę tego rodzaju oceniać należy, jest: czy ofiara, jaką kraj ma ponieść, nie przekracza jego możliwości, i czy jest w odpowiednim stosunku do oczekiwanych korzyści. W tym zaś wypadku c. k. Rząd nie wymaga od kraju bezpośredniej ofiary materyjalnej. Idzie o to, ażeby realność, oddana obecnie c. k. Rządowi do użytku szkoły, a której zwrot jest krajowi zastrzeżony tylko na wypadek zwinienia szkoły, przeszła całkowicie na własność państwa. Że zaś nie można przypuszczać, ażeby c. k. Rząd miał kiedy zwinąć zakład, którego użyteczność sam najlepiej uzna, jeżeli uczyni wkład, wynoszący przeszło 150.000 zł., że dalej przebudowanie i rozszerzenie zakładu jest nieodzownym warunkiem jego rozwoju — przeto Wydział krajowy chcąc o ile możliwości przyspieszyć wykonanie tej tak dla rozwoju Szkoły weterynaryi potrzebnej budowy, jaką Rząd zamierza przeprowadzić wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do złożenia imieniem kraju deklaracji, iż realność pod l. 466¹/₄ położoną we Lwowie, stanowiącą własność funduszu krajowego, a oddaną do użytku c. k. Rządowi na Szkołę weterynaryi i szkołę kucia koni, oddaje kraj c. k. Skarbowi państwa na własność a to w takiej rozciągłości, jaka w obecnej chwili oddana jest do użytku powyżej przytoczonej szkoły, t. j. z wyłączeniem tych części gruntu do tej parceli należących, które są obecnie w posiadaniu krajowej Szkoły gospodarstwa lasowego, a to pod warunkiem, iż c. k. Rząd ze Skarbu państwa wykona przebudowanie i rozszerzenie budynków c. k. Szkoły weterynaryi kosztem około 150.000 zł.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi z W Ks. Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 26. stycznia 1895.

Marszałek krajowy:

Eustachy ks. Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Romanowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 17. października 1894. l. 23.301
do Wydziału krajowego.

Celem zarządzenia dotkliwemu brakowi lokalności, który uczuwać się daje w c. k. Szkole Weterynaryi i kucia koni we Lwowie, umieszczony w przeznaczony na ten cel realności pod l. kons. 466¹/₄, przedstawiło c. k. Namiestnictwo Wysokiemu c. k. Ministerstwu wyz. i ośw. potrzebę adaptacyi i rekonstrukcyi istniejących, tudzież wystawienia nowych budynków na gruncie wspomnianej realności, a zarazem przedłożyło szczegółowe projekty i kosztorysy, według których obliczono koszta na 155.000 zł. w. a.

Przy tej sposobności zwrócono uwagę Wys. c. k. Ministerstwa na stosunki prawne własności i posiadania tej realności nieokreślone zresztą dotychczas żadnym dokumentem prawnym, tudzież na treść rzeczonyj odezwy z dnia 27. sierpnia 1889. l. 37.134, w myśl której Świetny Wydział zgodził się wprowadzić na zamierzone adaptacye i nowe budowle jednakowoż oświadczył, że nie narusza uchwały Sejmu krajowego z dnia 20. maja 1875 r., mocą której zastrzeżonem zostało dla funduszu krajowego wyłącznie prawo własności gruntu na którym budynki staną, a temsamem i własność wystawić się mających budynków to znaczy, że w razie gdyby zaszedł przewidziany w ustępie czwartym tej uchwały wypadek zwinięcia szkoły weterynaryi obowiązany byłby c. k. Rząd oddać całą realność wraz ze wszystkimi budynkami funduszowi krajowemu i to bez wszelkiego wynagrodzenia za nowo postawione i zrestaurowane budynki.

Załatwiając przedstawione wnioski, oznajmiło Wys. c. k. Ministerstwo z dnia 29. marca 1893. l. 26.216,92, że sprawy projektowanych budowli nie może wziąć pierwej pod bliższą rozwałę, zanim stosunek prawny państwowej Administracyi oświecenia do realności lk. 466¹/₄, we Lwowie, na której miałyby być wykonane budowle, nie będzie w odpowiedni sposób uregulowany, nie jest bowiem dopuszczalnem, aby tak daleko sięgające inwestycye zaprowadzać w cudzej realności.

Według powołanego reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Oświecenia zachodzi zasadnicza różnica między państwową Administracją oświecenia a Świetnym Wydziałem co do pojmowania wzmiankowanego stosunku prawnego, albowiem zastrzeżenie uczynione przez Sejm krajowy w uchwale z 20. maja 1875, że własność rzeczonyj realności w razie zwinięcia szkoły weterynaryi ma przypaść napowrót krajowi, pojmowane było przez Rząd w toku rokowań o aktywowanie szkoły weterynaryi w ten sposób, że Sejm krajowy ma na myśli

oddanie tej realności na własność Skarbu Państwa tylko na wypadek zwinięcia szkoły weterynaryi zastrzegł sobie, że realność przechodzi napowrót na własność kraju. Za takim pojmowaniem owego zastrzeżenia przemawia użyty dwukrotnie w postępie 2 i 4 powołanej uchwały wyraz „ofiarować“ a c. k. Rząd zaraz w samym początku istnienia szkoły, powyższemu zapatrywaniu swemu dał wyraz w ten sposób, że Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych po aktywowaniu szkoły i zezwoleniu potrzebnych robót około budynków wezwało c. k. Namiestnictwo reskryptem z d. 11. czerwca 1881 l. 8.246 do porozumienia się ze Świetnym Wydziałem w kwestyi „wolnego od ciężarów“ odebranie ofiarowanej realności pod lk. 466¹/₄ wraz z należącym do niej obszarem gruntu.

Obecnie interpretuje jednak Świetny Wydział w powołanej cennej odezwie powyższą uchwałę Sejmu krajowego z r. 1875. w ten sposób jakoby dla funduszu krajowego zastrzeżeniem zostało wyłącznie prawo własności do odnośnych gruntów, a także do znajdujących się na nich budynków.

W obec tego stanu rzeczy jako niemniej w obec okoliczności, że realność w wowie będąca jest zaindebenturowaną według księgi gruntowej dla gminy miasta Lwowa w wykazie hipotecznym l. 392 dla II. dzielnicy na własność krajowego funduszu, polecił JE. pan Minister c. k. Namiestnictwu, aby zanim nastąpi decyzja co do nowych budowli względnie adaptacji istniejących budynków, dla szkoły weterynaryi przeprowadziło odpowiednie badania i przedstawiło wnioski w kwestyi uregulowania stosunku prawnego wys. c. k. Skarbu do realności w mowie będącej.

W myśl powyższego polecenia JE. Pana Ministra pozwala sobie c. k. Namiestnictwo poruszyć na nowo tę sprawę i zwrócić uwagę Świetnego Wydziału na następujące okoliczności:

Zastrzeżenie Świetnego Wydziału w cennej odezwie z dnia 27. sierpnia 1889 r. l. 37.134 co do prawa funduszu krajowego do własności gruntu i istniejących na nim budynków, bądź to nowo postawionych, bądź też zrestaurowanych kosztem funduszu państwowego nie wydaje się prawnie uzasadnionem albowiem według autentycznego brzmienia ustępu 2 i 4 uchwały sejmowej z r. 1875 Sejm krajowy „ofiarował Rządowi na założenie szkoły weterynaryi zabudowania w realności lk. 466¹/₄ we Lwowie położone i odpowiedni obszar gruntu zastrzegając tylko ażeby własność realności przez kraj na urządzenie szkoły weterynaryi ofiarowanej w razie zwinięcia tej szkoły wróciła do kraju“.

Z brzmienia tych uchwał i z literalnego znaczenia wyrazów „ofiarowała“ i „ofiarowanej“ i „wróciła do kraju“ wynika zdaniem c. k. Namiestnictwa niewątpliwie, że c. k. Rządowi służy własność realności jakkolwiek z powyżej podanem zastrzeżeniem na wypadek zwinięcia szkoły weterynaryi. Tem samem służy c. k. Rządowi własność budynków w tej realności się znajdujących. Atoli nawet i w tym razie, gdyby się miało uważać a to zdaniem Namiestnictwa niewłaściwie istniejący stosunek prawny między Rządem a Krajem co do tej realności za użytkowanie to i w takim razie żądanie bezwarunkowego oddania wykonanych z funduszy państwowych nowych budowli względnie adaptacji bez żadnego wynagrodzenia na własność funduszu krajowego nie byłoby prawnie uzasadnionem, gdyż w tym wypadku miałby Rząd w obec zasadniczego zgodzenia się Świetnego Wydziału na projektowane budowle i adaptacje prawo żądania w myśl §§. 331., 1.036. i 1.037. ustawy cywilnej zwrotu wkładów poczynionych z widoczną korzyścią dla właściciela według wartości, jaką te wkłady mieć będą w czasie ustania użytkowania.

Gdyby zaś jakie budowle nowe lub adaptacje wykonano z funduszy państwowych bez zezwolenia Świetnego Wydziału to i natenczas miałby Rząd prawo w razie zwinięcia szkoły weterynaryi w myśl §§. 517., 1.036. i 1.037. bądź zabrać wykonane budowle o ileby to było możebnem, bądź też żądać jako działający bez zlecenia wynagrodzenia o tyle o ile wkłady skutecznie okazałyby się dla właściciela odpowiednie i korzystne.

W obec powyższej zasadniczej różnicy pojmowania stosunku prawnego względem realności szkoły weterynaryi, tudzież w myśl powyższego zlecenia JEP. Ministra, sądzi c. k. Namiestnictwo, że niewłaściwem byłoby, aby na zasadzie uchwały Sejmu krajowego z dnia 20. maja 1875., celem uporządkowania i ubezpieczenia prawa własności względnie użytkowania wysokiego c. k. Skarbu do tej realności zawartą została między krajem a c. k. Rządem formalna uwowa.

C. k. Namiestnictwo uprasza zatem uprzejmie Świetny Wydział, by zechciał rozpatrzywszy dokładnie sprawę oświadczyć się corychlej w kwestyi bliższych warunków umowy, poczem niezwłocznie ze współudziałem c. k. Prokuratorji Skarbu sporządzonym, by został zarys umowy.

Przy tej sposobności ma zaszczyt c. k. Namiestnictwo przesłać Świetnemu Wydziałowi kraj. podanie grona profesorów szkoły weterynaryi kucia koni, wniesioną w tej sprawie według załączonego sprawozdania Dyrekcyi szkoły z d. 21. listopada 1893. l. 598 do c. k. Namiestnictwa z prośbą o oświadczenie się, czyby Świetny Wydział krajowy w myśl tego podania nie zechciał wyjednać u Sejmu krajowego dla Wys. c. k. Skarbu bezwarunkowej własności realności szkoły weterynaryi tj. istniejących na niej obecnie budowli wraz z należącymi do niej gruntami a względnie w raz z takim obszarem gruntów, któryby był wystarczającym na zamienione budowli i na inne cele naukowe zakładu.

Tego rodzaju rozwiązanie sprawy byłoby najkorzystniejsze w interesie rozwoju tego Zakładu naukowego, którego potrzeba jest dla kraju bardzo żywotną. Nie ulegałoby wątpliwości, że w takim razie decyzja w sprawie wykonania nowych budowli dla Szkoły weterynaryi byłaby w znacznej mierze ułatwioną.

Lwów, dnia 17. października 1894.

Badeni w. r.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing as several lines of a letter or document.

Third block of faint, illegible text, continuing the main body of the document.

Fourth block of faint, illegible text, showing further details of the content.

Fifth block of faint, illegible text, likely the concluding part of the page.